

Archeologienota

Opglabbeek, Wolfsstraat 10

Programma van Maatregelen
2018D232

Historisch en Archeologisch Advies, Studies en Toegepast onderzoek

Rik van de Konijnenburg
Grauwe Torenwal 6/00/1
B-3960 Bree (BE)
Mob. 0496 209 018
e-mail: rik@konijnenburg.com

Haast-rapport 2018-22/ wettelijk depot: D/2018/12654/22

Verwijzing: VAN DE KONIJNENBURG, R.,(2018), Opglabbeek, Wolfsstraat 10, verslag van de resultaten van het archeologisch bureauonderzoek, Haast-rapport 2018-22, D/2018/12654/22

© 2018 HAAST bvba, *Grauwe Torenwal 6/00/1, B-3960 Bree*

Foto's: HAAST – Rik vd Konijnenburg (tenzij anders vermeld)

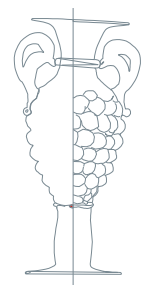
Tekeningen: HAAST (tenzij anders vermeld)

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de uitgever.

Wettelijk depot: D/2018/12654/22

Copyright reserved. No part of this publication may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without the permission from the publisher.

Coverfoto: het terrein gefotografeerd vanuit de noordzijde van het perceel

INHOUD

1. Administratieve gegevens	4
2. Aanleiding van het (voor)onderzoek	6
3. Resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem	9
4. Gemotiveerd advies	10
5. Lijst met afbeeldingen	11
6. Bibliografie	11

Programma van maatregelen

1. Administratieve gegevens

1.1 Administratieve gegevens

Projectcode		2018D232
Actoren		Rik van de Konijnenburg OE/ERK/Archeoloog/2015/00041
		Stef Leurs, Groenstraat 26-2, 3660 Opglabbeek
Locatie	Provincie	Limburg
	Gemeente	Opglabbeek
	Deelgemeente	Opglabbeek
	Site	Wolfsstraat 10
Kadastrale gegevens		Opglabbeek, afd. 2 Sie B, perceel 924X19
Oppervlakte onderzoeksgebied		3564 m ²
Kadastraal percelenplan		Zie fig. 2
Topografische kaart		Zie fig. 3
Begindatum onderzoek		28/04/2018
Einddatum onderzoek		30/04/2018
Relevante termen thesauri OE		Bureauonderzoek, programma van maatregelen

Bounding Box:

Nr	X	Y
1	235225.955	194391.796
2	235277.573	194389.296
3	235276.573	194358.847
4	235262.404	194358.847
5	235260.743	194336.673
6	235258.269	194336.673
7	235256.290	194308.021
8	235254.850	194308.021
9	235253.636	194298.081
10	235230.741	194301.049
11	235233.141	194337.474
12	235214.139	194337.993
13	235214.435	194341.919
14	235213.917	194341.919
15	235212.991	194358.959
16	235226.659	194358.958

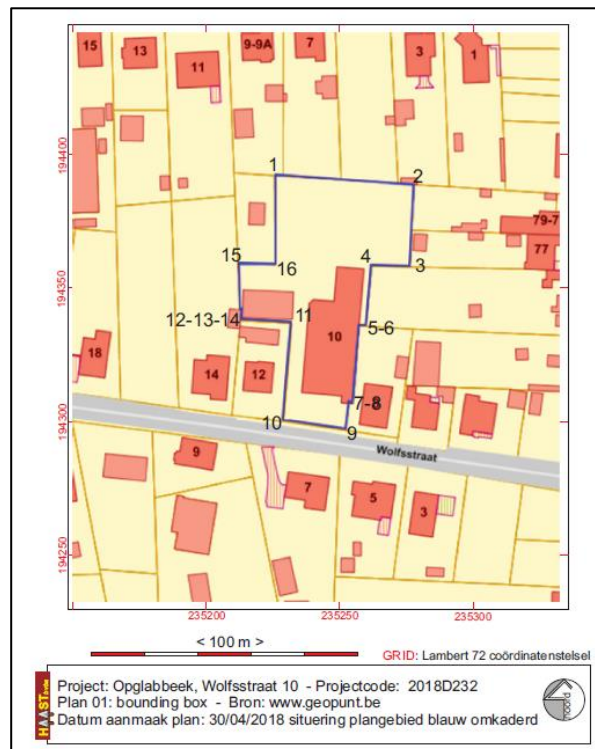
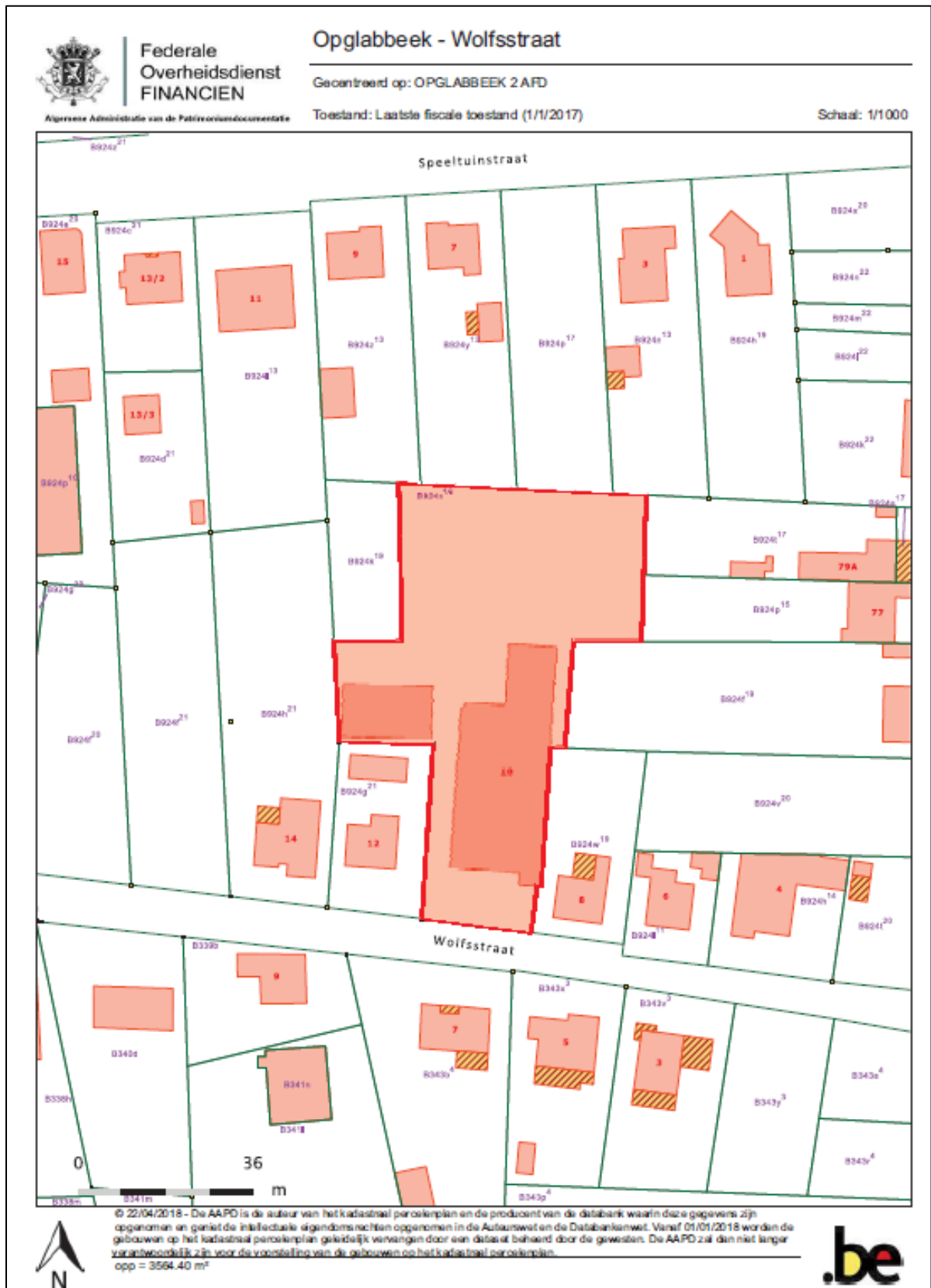

Fig. 1: Bounding Box

Kadastrale gegevens: het terrein is gekadastreerd als Opglabbeek, afd. 2 Sie B, perceel 924X19. De terreinoppervlakte bedraagt 3460 m².

2. Aanleiding van het (voor)onderzoek

Na afbraak van de bestaande bedrijfshal, kantoren en magazijn en opbraak van de verhardingen op het terrein zal een verkaveling gerealiseerd worden met aanleg van wegenis en nutsleidingen. Het aantal te realiseren bouwkavels bedraagt 5 bouwplaatsen waarvan 3 voor vrijstaande woningen en 2 voor halfopenbebouwing.

De aan te leggen weg zal opgebouwd worden volgens een typedwarsprofiel. De fundering en afwerkingslagen bestaan van onder naar boven uit:

- Een onderfundering type I 0.20 (steenslagfundering met granulaten ≤ 40 mm)
- Een steenslagfundering type I 0.20 (steenslagfundering met granulaten ≤ 40 mm)
- Een steenslagfundering type II 0.09 (steenslagfundering met granulaten ≤ 20 mm)
- Een onderlaag in asfaltbeton type AB-3A 0.08
- Een toplaag in asfaltbeton type AB-4C 0.04

De weg heeft een breedte van 5 meter (inclusief de trottoirband). De onderfunderingslaag en steenslagfundering hebben een breedte van 5,30 meter. De totale dikte van de wegenis kan nog niet bepaald worden, en is afhankelijk van de diepte van de verstoring ten gevolge van de bouw van de bedrijfshal en kantoren die volledig afgebroken zullen worden voor de aanleg van de weg.

Onder de aan te leggen weg wordt een gescheiden rioleringsnet (WR en WD – Regenwater en Bruikwater) aangebracht. De aanzet diepte van het rioleringsstelsel ligt op minstens 2 m onder het huidige maaiveld. Aangezien beide rioleringsstelsels onder de aan te leggen weg worden aangebracht, zal voor de aanleg ervan over het volledige tracé de bodem tot minstens 2 m onder het huidige maaiveld uitgegraven worden.

In die zin is de aanleg van deze weg bedreigend voor de eventuele aanwezigheid van archeologische erfgoedwaarden.

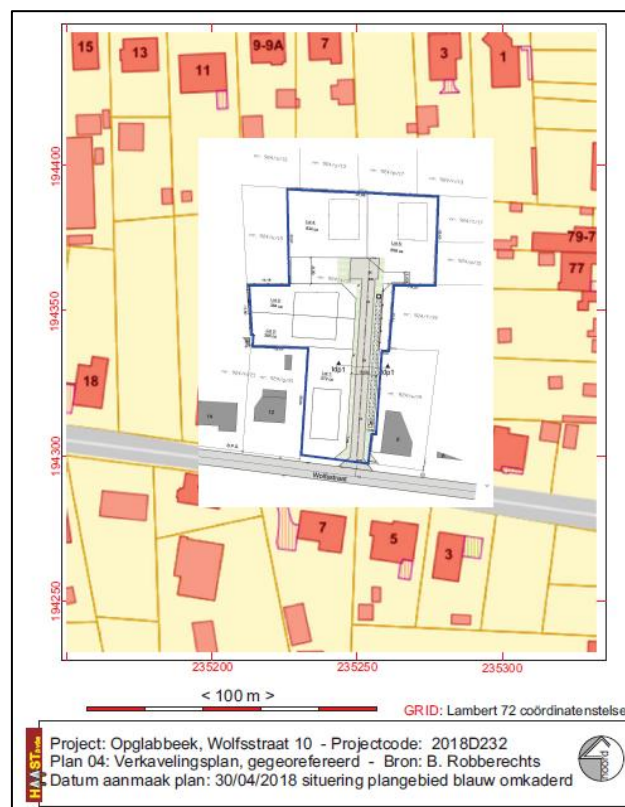

Fig. 3: georeferereerd inplantingsplan van de verkaveling

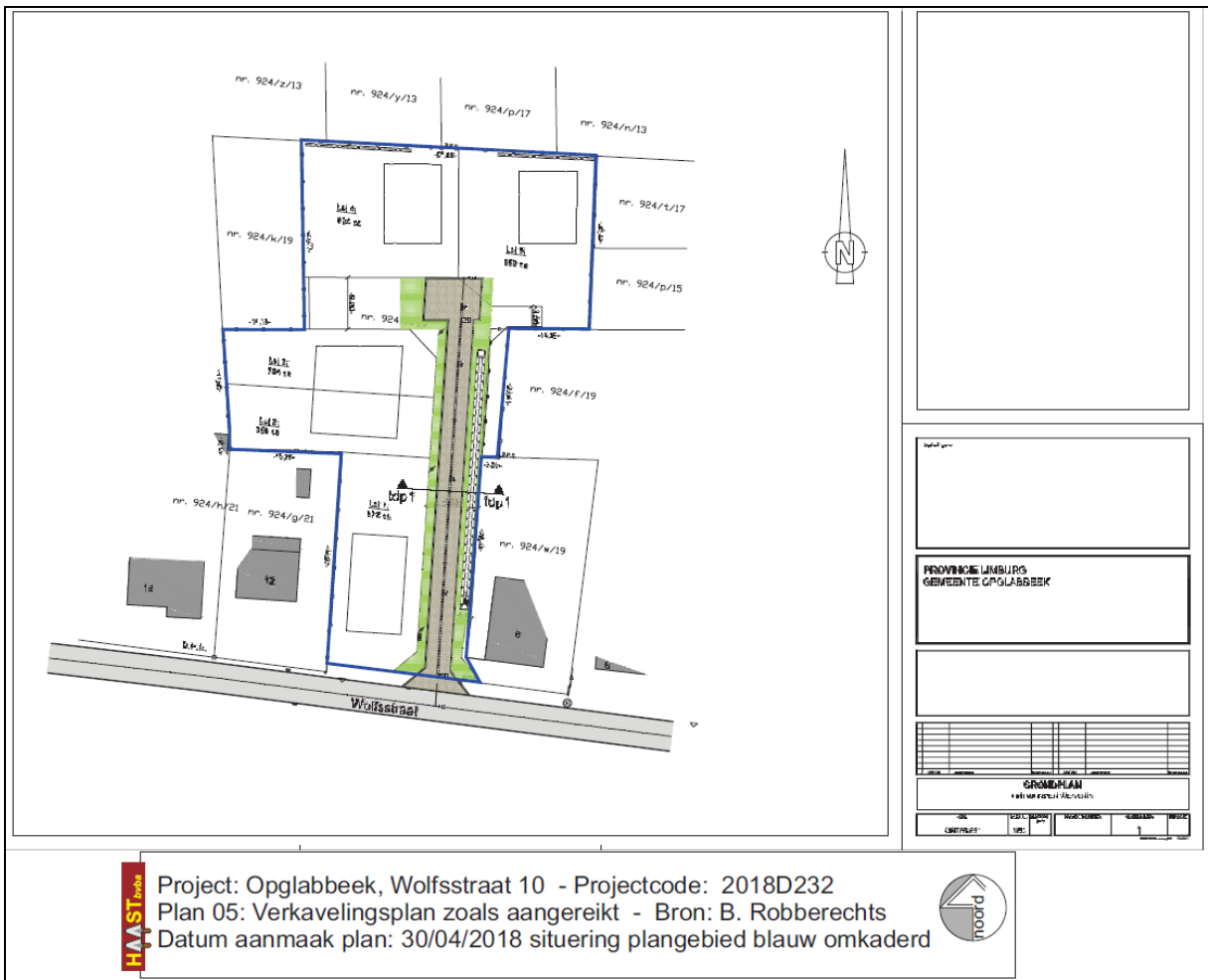

Fig. 4: verkavelingsplan zoals aangereikt

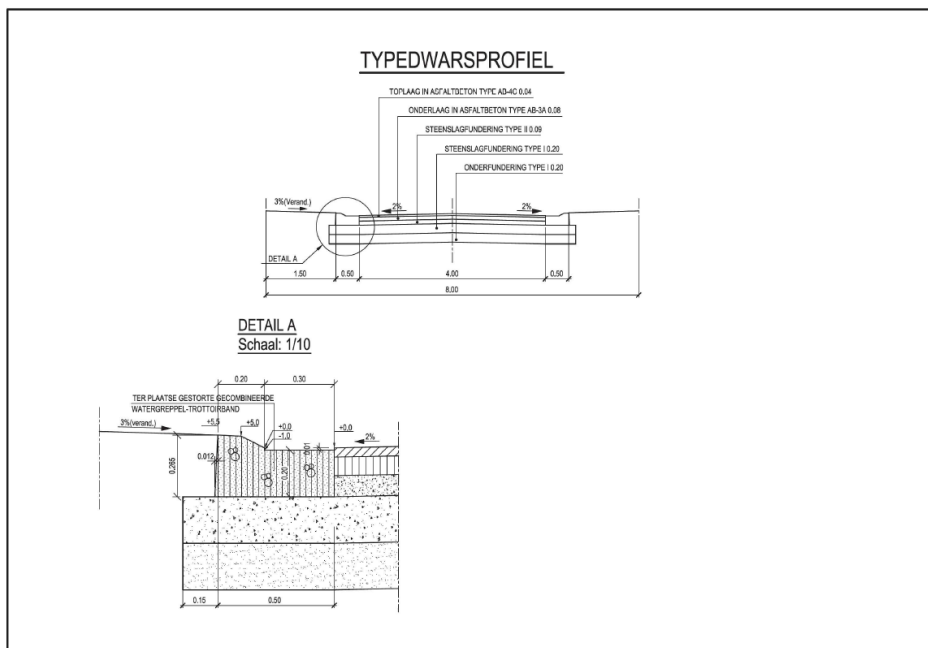

Fig. 5: typedwarsprofiel van de aan te leggen wegenis

Verstoorde zones:

Binnen het projectgebied is er mogelijk een ernstig verstoorde zone en een matig verstoorde zone te onderscheiden. Op het perceel staat een bedrijfshal met kantoorgedeelte, een magazijn en is er verharding aangebracht met riolering (regenwaterafvoer). Het bebouwde deel van het terrein is 1964 m² groot, het onbebouwde gedeelte heeft een oppervlakte van 1600 m². uit het bureauonderzoek en terreinbezoek is bodendien gebleken dat een deel van het noordelijke gedeelte van het perceel verhard werd met grind om een draaicirkel te creëren voor lastwagens. Dit beperkt de mogelijk matig tot onverstoorde zone tot een oppervlakte van ca. 1000 m² (10 are).

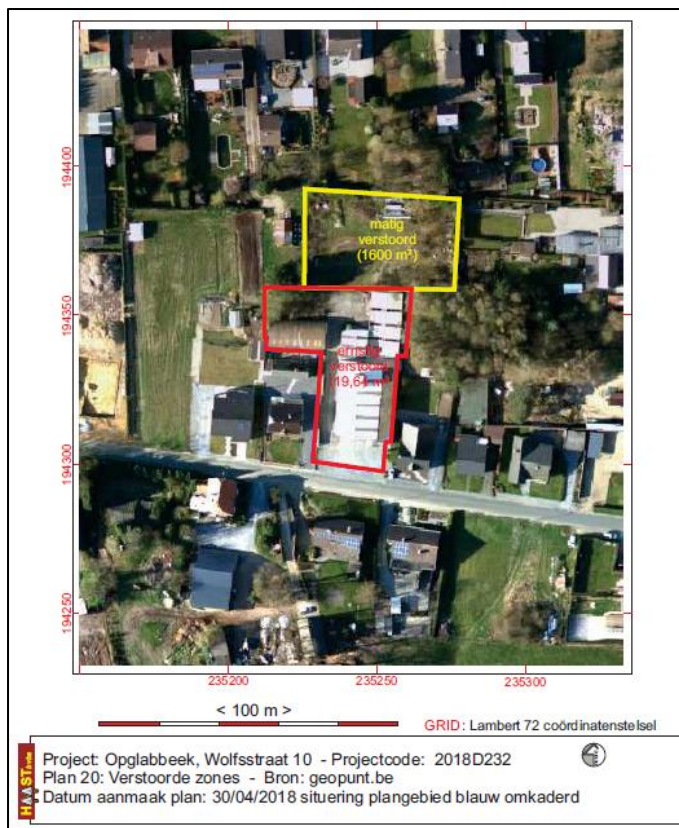

Fig. 6: verstoorde zones

Fig. 7: zicht op het af te breken gebouw en magazijn

Fig. 8: Orthofotomosaïek 2005-2007, de draaicirkel is rood omcirkeld © Geopunt

3. Resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem

Archeologische verwachting

Binnen het projectgebied zijn nooit archeologische erfgoedwaarden aangetroffen of gemeld. Het terrein bevindt zich in een gebied waarvan de historische kaarten aantonen dat het plangebied gelegen is in een zone die pas in de eerste helft van de 20ste eeuw ontgonnen werd (voordien heide) en pas in de jaren 1970 bebouwd werd (zie ook de ligging in een bebouwde zone volgens de bodemkaart, code OB) - er zijn geen aanwijzingen voor bewoning in historische tijden. Heideontginningen na WOII gingen vaak gepaard met diepploegen, hetgeen nefast is voor eventuele (pre)historische bewoningssporen. Hierdoor is de kans op het aantreffen van steentijdsites in situ quasi uitgesloten.

De op het perceel reeds aanwezige bebouwing (loodsen en verharding in betonplaten), hebben tot gevolg dat eventuele sporen in minstens de helft van het plangebied, het verharde terrein inclusief bebouwing beslaat een oppervlakte van 1964 m², reeds zijn afgetopt of mogelijk zelfs helemaal uitgewist - het plangebied is sowieso al niet heel groot en daarbij komt dus nog dat voor iets meer dan de helft ervan, 55%, de archeologische verwachting zeer laag is vanwege de aanwezige bebouwing. Bovendien zijn op het noordelijke terreindeel, het onbebouwde gedeelte sporen van eerdere bodemingrepen en aanvoer van kiezel als terreinverharding voor het maken van een draaicirkel voor (vrachtwagens) die laden en lossen aan het bedrijfspand.

Er zijn enerzijds in de nabijheid wel een aantal archeologische vondsten gedaan (lithisch materiaal op CAI-locaties 50273 en 50289 en aanwijzingen voor zogenaamde Celtic Fields op CAI-locatie 209392), maar anderzijds zijn bij recente vooronderzoeken met bodemingreep waaronder dat van ARON in de Speltstraat (archeologienota ID 769) en aan de Langeveldweg (archeologienota ID 954 en nota ID 3458) geen sporen van wetenschappelijk belang gevonden. Ook heel het terrein van Sentowerpark, net ten noorden van het projectgebied gelegen is ingetekend als gebied geen archeologie.

Op basis van deze gegevens dient het archeologisch potentieel van het projectgebied laag ingeschat te worden.

Tot na WOII, midden 20ste eeuw was het landschap een heidelandschap gelegen aan de rand van het landbouwareaal rondom de gemeente Opglabbeek. Ten noorden van het projectgebied bevindt zich een duinengordel. Het oorspronkelijk landschap moet dus een eerder schraal en weinig attractief gebied zijn voor ontginning. Pas in de tweede helft van de 20ste eeuw wordt het gebied ontwikkeld als woonuitbreidingsgebied met landelijk karakter. Enkel het duinengebied is nog vrij intact bewaard, maar ondertussen bebost met naaldbomen.

Het gebied is pas na WOII bebouwd. Voordien maakte het deel uit van de Laarderheide.

De afbraak van de bestaande gebouwen en opbreken van de bestaande verhardingen en nadien het aanleggen van een weg en nutsleidingen zullen vernietigend zijn voor eventueel aanwezig bodemarchief, in zoverre dit niet al vernietigd is door de bouw van de bestaande bedrijshal, kantoren en magazijn.

4. Gemotiveerd advies

Omdat:

- Het terrein voor 55% bebouwd en verhard is met een bedrijfshal, kantoren, magazijn en betonplaten,
- De bouwwerken plaatsvonden rond 1970, een exact jaartal kon niet achterhaald worden, waarbij toentertijd over heel de verharde en bebouwde oppervlakte de teelaarde al afgegraven en afgevoerd werd,
- Bij deze werken meer dan waarschijnlijk ook al een deel van de onderliggende bodemhorizonten vernietigd werden waardoor de oorspronkelijke bodemopbouw sterk geroerd en vernietigd is,
- In de nabijheid al drie archeologische onderzoeken geen resultaten hebben opgeleverd,
- Het terrein zeer vlak gelegen is hetgeen wijst op een afvlakking van het oorspronkelijke terrein dat van noord naar zuid licht dalend moet geweest zijn,
- Op slechts 1600 m², 45% van het projectgebied, het terrein deels intact lijkt te zijn qua bodemopbouw alhoewel er ook sporen zijn van grindaanvoer voor de aanleg van een draaicirkel voor lastvoertuigen,
- Het mogelijk ongeschonden, intacte deel van het projectgebied daardoor beperkt wordt tot nauwelijks 1000 m²

Om al deze redenen is de kans op het aantreffen van archeologisch waardevolle sporen, die een significatieve bijdrage kunnen leveren aan archeologische kennisvermeerdering voor de gemeente Opglabbeek en de regio nagenoeg onbestaande. Bovendien zullen de kosten van eventueel verder archeologisch onderzoek niet opwegen tegen de baten. Derhalve zal via het programma van maatregelen geadviseerd worden het projectgebied vrij te geven van verder archeologisch onderzoek.

Dit ontslaat de aannemer/bouwheer echter niet van zijn verplichtingen. **De aannemer/uitvoerder van de werken is gehouden aan de meldingsplicht van archeologische vondsten.** Deze melding van archeologische toevalsvondsten is wettelijk verplicht. De context zit vevat in [artikel 5.1.4](#) van het [Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013](#). De vinder is verplicht om de vondst binnen de drie dagen te melden aan het agentschap Onroerend Erfgoed en beschermt de vondst en haar vindplaats tot tien dagen na het vinden.

5. Lijst van de afbeeldingen

Coverfoto: het terrein gefotografeerd vanuit de noordzijde van het perceel

Fig. 1: Bounding Box

Fig. 2: Kadastraal uittreksel dd. 01/01/2017 © cadgis viewer

Fig. 3: gegeorefereerd inplantingsplan van de verkaveling

Fig. 4: verkavelingsplan zoals aangereikt

Fig. 5: typedwarsprofiel van de aan te leggen wege nis

Fig. 6: verstoorde zones

Fig. 7: zicht op het af te breken gebouw en magazijn

Fig. 8: Orthofotomozaïek 2005-2007, de draaicirkel is rood omcirkeld © Geopunt

6. Bibliografie

Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren.